

ԽԱՅԻՄԱԿ

ԳԻՆԵԷ 10 Կ. ԳԱՆՈՐԵՐՈՒՄ 12 Կ.

1909, Հարաք, Յունասի 31-րև.

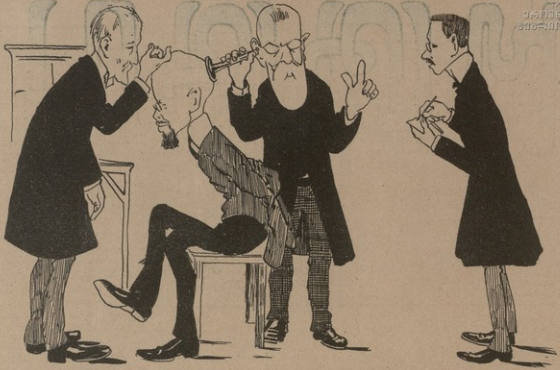
ԹԻՖԼԻՍ. №5.

Չրո՞րդ: Արտ. Տ. Բուչիկովա, Թոմոս.

1114 1162 1162 41 117116...

Հրատարակող իրո՞րդ

Քոշկապետ.— Գլխու՛մը տիրում է, «Տօրթիչիկան զուտակու՛թի՛ն» ու իմարդո՛րն կլետու՛ղներս եւ ես գարմանում եմ, թէ Բոչպէս այս զիւտա՛րը կարողանում է ապրել այս գրու՛թեամբ, երբ գլխում... ուղեի նշյլ անգամ չունէ:

ՀՆԱՐԱԿ ԵՏ ՏԵՐ ՀԱՅՐԸ

Հրատարակելով «ազգային ստապայեմ եւ քարձր կուլ... տու... ալի» նպատակով, «Հայրենիք» քննրք, սե՛կ ինն «յունայնի սեր մեր ազգի եւ ի փրկութիւն հոգոց մերոց.

— Ըստ իմ «Ինքարեմ» ստք»

Շ Ա Ր Ո Ւ Ն Ա Կ Ի Ո Ւ Մ Է

4 Տարի

„Խ Ա Ք Ա Բ Ա Լ Ա“

Ներդրանքանական-սատիրական շաբաթաթերթի

4 Տարի Բ Ա Ք Ա Լ Ո Ր Դ Ա Կ Ի Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Նոր գրուող բաժանորդները թերթը ստանում են № 1-ից

Տարեկան գինն է Փիլիպոսով 4 ռ. Գուբարե և Արտաստանյան 5 ռ.
 Կես տարւանք » » » 2 ռ. 50 Կես տարւանք » » » 3 ռ.
 Խմբագրութիւնը բաց է ներքին և արտասահմանում փակ է գիշերները:
 Մեր նապե՛ն՝ Тифлис, Редакция „Xathabala“
 Արտաստանյանի՝ Tiflis (Caucase) Re'daction „Xathabala“.
 Խմբ. նրատարակող՝ ԱՄՏ. ՆՐԻՇԵՆԱ

ԳՐԱԾԵՆԵՆՆԵՐԸ ԳՏՆԻՈՒՄ Է

Գլխորդայա փողոց, Վիկտորիա հիւրանոցի գաւթում.

Թ Ի Թ Լ Ի Չ Ի

Շաբաթ, 31-ին Յունւարի

Ի ԳԱՏՈՒ

Ի Վ Ա Ն Գ Ա Լ Ի Ե Ի Թ

(Գիրքեր)

Օպերային նրդիւնների խումբը կը ներկայացնէ

Ե Ի Գ Ե

Օպ. 4 գործող. նկ. Վեբգոֆի
 Մասնակցութեամբ կայանալական թատրոնների նրդուչի Սոֆիա Գրուգոսկինի և ամենոր նարտիսի.
 Տնտեսիները վաճ. Թատրոնի կասառու՛ւ:

ՏԻՂ ՉԸ ԳՆՏ. ՓՈՒԿԸ ԲԷ. ԻժՈՒՄ ԳՈՒԼԻ...

— Տեղ չկայ. փողոց չէ. իժում կուրի, կու՛ւ. իժը՛ր գիրկետուրը ճանաչող արթնք-իքս սակաւթար (սեփական) բերնով:
 — Իժում զուն է՛ն խաբէ:
 — Ի՛. չա. ինչ աւելի. ասի, Աստուծ գի-

զինայ Լեննց բերիք ինք, Լեննց տկուր ու շփախ, վաթ արեկան նախ փայլ էլ շաւնիք. խանդախան (կերթիւ) կրիք չուրս արդ նա էլ չիք տեսած, կորածփիւն ինք զոտ տախ, շաքն էլ անշարք ինք խուճա՛ւ:

— Իժում գիրկետուրը ինչ ստաս:
 — Ին ինչ անի՛ն, կու՛ւ. ին մեղաւոր ին չի՛ն, կու՛ւ, վաթ զուր փայլ շաւնիք:
 — Իժում զուն ինչ տախ:
 — Մա՛ Սասուն միք կու՛ւ, ասի, վաթ իմ մինն էլ շաքի՛ն, մարթ չզաւառա՛ւ, ասի ու ուրիշներու ինքն ու միքը կրի գիժուտիքը իժում անին, մինձ մինձ զուճուղիքը մանրէ, ասի...
 — Իժում նա ինչ ստաս:
 — Առնա՛լիչ, քարի նմանք կորցից ու ձկն չանցից:
 — Իժում, իժում զուն էլ ինչ ինչ տախ:
 — Ասի, ըստ իմ թիքիմը, մաշվաթ շաքիքի, իս շաթուրեւան կու. զուս զուս իժում ութ-իս յաւ չէ, վաթ չիթիկանոցի զունս ու շուրք ննջի՛նք, քանց թէ անմասնու աղ-բի՛նք, տախ:

— Իժում նա ինչ ստաս:
 — Ես էլ ստաս, թէ մաշ քարեկանիք շաւնիք, կու՛ւ, վաթ կարեւորս շիւթ փայլ տանն, կու՛ւ:
 — Իժում զուն ինչ տախ:
 — Իժ թուուր սոխիտ զաղցիք քարե-կանիքը էլ իմ թուուր կու՛ւլի, տախ, մաշ կու Մանուկն ու Վարանդով չէ՛ն ընի, տախ:
 — Էլ վաճուչիչ շաքից իժում:
 — Առնա՛լ շաքից, ինչիք քարեկանիք կու-միւսնք չիս թիքիքում, կու՛ւ. նրանք մարթ կու զրդին ու կու տե՛նին, թէ վաթ զուրթ վաթ սոխիտանիք իք. Լըրիկն ու սուսի շա-փա՛տախը սաստատան չին վիկախի կու՛ւ:
 — Իժում, իժում զուն էլ ինչ տախ:
 — Իս էլ ասի՛ փունց չէ. զնուրթ տախ, նամա նրանք էլ տախ, թէ ինչ վաթ փայլ կար ու վաթ, զի՛նք քամիք ինք, էլ մէ գրաշ-չինք կանայ տաչ, կու՛ւ:

— Իժում զուն էլ ինչ տախ:
 — Մա՛ն իք քամիք տախ, նրանք էլ շու-գար տան թէ փանքեւանի տղի նամա ինք տախ, փանքեւանի սոխիկայ նամա:
 — Աս զրանք իս ունին, զանց ինչի ին տախ:

— Իս էլ կու չի՛ն սուսն, Գուսպար չուն. ունին մաշ, մարամ էն գրամ անիքաւ-թին ին արի, դնացիլ ին, ինչորդի ին, ա-գաչանք ին արի քրոս սոխիկայ կրածկին շէնքիքում, թէ միքը կու՛ւ փայլ շաւնիք ու միք վաթիքիքանց մաղիք զուր տախ, կու՛ւ, փողոց, նրանք էլ տախ ին՛ մաշ զու-քանք կու տե՛նինք թէ վճուր իք ապրում ու թէ անսարք վաթ զուրթ սոխիտա իք ու պաղաչանք իք ապրում, Եւզախանէլք միք գորթիկանց սաստատան, զի՛նք փողոց, ինչք կուտանք, կու՛ւ. Իժում նրանք էլ դնացիլ ին, մէ պաղաչա ին քունք ու քիչիքի վէն ին նախ, իժում շիւքիքը Լէլիլ Բո, տե՛նիք ին վաթ, մէ միտը լիքը սօխի Է, իրեքը էլ նիք նիք մու՛ւ ու նրանցից ին արի վաթ, փողոց իրեքը կուտան...
 — Ախր, նրանք ին գիցի՛ն, վաթ մէ կա-զար չնընարքը թուսնի զնայից վաթ ու-նին քանկանք:
 — Էս իս իս էլ զիցի՛ն, սուսայի գրամն էնքը նամ պճեպիս է վիկախում, նամ էլ զուճուղց էլ անում, սոխիքանց էլ նարտան մարթիկանց տախ, մէքը քաղաղ է, սախա-թար ստան ու տղ ունէ, զուքան մաշա-ղ զուս, մէկէն էլ շիւքիքի ու շուճիք կու՛ւ, շիւքիքի՛նք շուճուղիքը չէ ներքն անում, կու-տէ, մամա՛ն, ամիսը սօխք թուսնու փայլ էլ տախ կու՛ւ փոխին:
 — Ան զն զն, էս Բաշիք իմ իժումնձ Լուսանք:
 — Մա՛ն քանուն չուն, զուճա իս վաթ ա-տում ին, նամաք իմ անունն. արա՛մէս ա-րին էլ գնում, մէ շալիչ չունի՛ն, վաթ մէ կրաչիս կաթը ամի՛նք ու խոխի. չիթի էլ Լըրիկն շիւքիքն զուս ին գրամ, թէ միքու-կի փայլ շիւքիք կու՛ւ, գրամա շաւնիս ա-լազաթի՛նք զուսիս շաւնց տալու, կու՛ւ:

— Անց մէ, մա՛ն մէ. նամա էս սաս զի-թաղայ: էս փունք քաղաղի, անիքի փյա-տանոցի ամրանիքը շաքիք գիրկետուրն:

— Իս վճուց տախ, իժում էլ նրա վաթ-թիքը իժումային, վաթ իս իմ տախ, դնային մէ ձկն տային իրեցը շաւնա-լուչիկան, անունս զունի, թա՛ւ ին շալիս իմ ու, իժում սպանի տային, թա՛ւ էլ թէ վաթ կուքալի փայլ կու ունենայինք:
 — Անց մէ, մա՛ն մէ. կոխի ինչ պիտիս անի:
 — Էլիք իմ քու կուշար զուզիս մէ քան գիթ ճիւղիկայ զիքի՛ն, վաթ քաղաղ քաղաղ զուս կուրի. արամն վաղ օրին էլ ի՛ն կու նաման, ու կիցի շաղցիք:

այցաւս երկամեծերն կրակեղբայրն Տարառա-
միւս թիւս խնայելի ւնայր հասնմին չէր
հասնում...

Եւ երկու նարեաներս էլ շարունակ ինձ
էին գոնադատում իրենց սխարագութիւնը.
Եւ թ ճարճ ստատիկ խնայելու էլ նրանց
ձեռն, սակայն ի՞նչ կարող էր անել, սիրտ-
ի գործուելի էր դրանց դրսեթիւնը. Ե-
րեսոպիցիւղը, մէկի կիներ շրթը, քարտեռ
ու կապուէ էր, իսկ մեծերն, քնշահատակը
չարդ աղիւթի պէ՛ս՝ անըզնատ պարզուում
էր ուստիները:

Վերջապէս մի օր գիտումս մի նշաշայի
մեծը ծագցր:

Մեր շրթը նարեանս գարննայ գոնադատ-
ուց, ես նրան խորհուող ուրի որդեկերի
ուրս արջեղատ նարեանի գուսակներդ մէկը
կամ երկուսը, խնամել ու գաստարակելի
նշայն է լաւ անար գործուել, որտեղ ստա-
գասում կարող էին գարնաբնիկ նրանց խ-
կական գուսակներէ եւ միջմարտիչ լինել
նշայնը...

Սակայն դեռ չէի վերջացրել խօսքը, որ
ես ընչուսուց ինձ էլ նշանաւոր ասաց:
— Եթէ այցաւս նիւրջ Ես, ասս ինձ,
թէ ինչպէս անում, որ սեփական գուսակ ու-
նանում, թէ չէ ուրիշ գուսակներն պահու-
ուս եւ ի՞նչ պարտաւոր եմ, որ յետոյ էլ մայր
ուսունն ել գրեթե նաշինճեմ...

Համարեան նորն ձեռք էլ պատասխանց
ինձ միւս նարեանս, ստեղծով որ իր օր-
դարեցի ոչ մէկն էլ չի սուղ ուրիշներն
որդեղը, իսկ ով ուղղում է իրեն լաւու-
թիւնս անի, նա լաւ կը լինի, որ փոյղ նա-
ցիի իրանու...

Եւ այդպէս երկու նարեաներս էլ բար-
կութիւններով արձակեցի իրանուս մտա-
ման իմ արած նախնաբայ դիտան ե շարե-
նակներն ամեն ժամ կաթ ընկնել Աստու-
մանեղբայր, խնայելով նրանեցի, մէկը՝ որդի,
իսկ միւսը՝ փոյղ...

Գ. Ե. Լ.

ԲՈՒՆՆԵՆ ԼԻՍՏՅԻՆ ՄՈՍԿՆԸ

— Աստուգը ինձուցում պարտն բոլիչ. ին-
ւանգութիւնը իս գուսակուսը չէ
— Ի՞նչ էր ասում, ինչ փաստը, դու գա-
տարի ինքնիկնայցն է. բայց եւ անդուս այլ
ընկ իրանուց չէ ստալիս անուղ նաւակն
լալը՝ ուստիգութիւն շարմայից իրանուցի
ձբայ, արտվետակ, գիտէ՞ր, իրանուցութիւնը
կարող է բարոյնայ, կարող է պատասնել օր
ինքնիկնայցին զարմայ նարեան, ինչ նար-
բարիք գուսի կը շարունակ, գուսիք գուս-
կի, կարող ենք մասնակ օր մեկնայցիս
և ստացել. այն ինչ կարող է պատասնել եւ այն՝
որ ինքնիկնայցին թարթի բարոյնում ստա-
լուցի. թարթի բարոյնում որոշ ժամա-
նակ է պահել բոլիչութեան նամար, նոյն իսկ
կարող է անուցին, օր թարթի բարոյնում
չլինի, այլ բարոյնում պլանկներ, իսկ
զու բաւական գիտար նայց է. կարող է

պատասնել, որ մարտութիւնը խոնարհ-
սիրք մտտի. գուսիք պոյսու գայ. ձեռք
ու ստորքը թուսանում...

— Այց դէպում պարտն բոլիչ, ինչուց
անն օր մէկ երկու անգամ գար. օր ին-
ւանուցութիւնը շարմայնայ:

ՈՐՈՇԵՐԸ ԱՐ ՄԵՆԸ (ՍՆՐԱՍՍԷ)
ՊՈՒՐԻՆԵԿԵՆԻԸ

ԸՌ ՎՆ ԵՆՎԱՏԱՐ, ՊԵՆՎԱՐՊ ՎՄԱՆ,
ՊՆՋԵՐ Ե ՊԱՐՊԱՐՆԻ ԿՈՒՏԻՆԱՅ ԱՍՈՎՈՎ.
ԸՆԵՂ ԵՆՄԱՆ ԽԻՐԱՍ ԿՈՒՏԱՆՉԱՅ ՇՐ ԿԱՅ,
ԵՈ ՈՐ ԵՐԿԱՅԻՆ ՕՍՏԱՏԱՆ ԵՈ ՆՈՐՊՈՒՐ:

Արզանի նարիս աշերով գինում՝
ԸՌ սուր նայնպիցի ուղին; չէ թագուս,
Անննայ սալիս ես աջ ու ձախ նարում,
ԸՆ քն ինչնայիջ նայիւն է կորում:

Տիրիք է երկրին կոյր աջը Անն,
Եւ խարխաւում ես մարդիկ խուարում.
Սակայն Պոստթին գարննիւ է արըն-
նա՛կ կաջ, ո՛վ խուար, Նաղիս խորում:

ԸՌ քաջ քնակիչ զու Ուրիկուսի,
Շարժի՞ր դու, շարժի՞ր մարակ աճել,
ԸՆձանս նրանով յանդուր լընդէ,
ԹՅափի՞ր անհրկւղ՝ նաննայի նըղէ:

Իսկ ես՝— մի կիս շքնայ Պոստնայ,
Համեստ երգերիս կ'աննմ թեղ ներս,
ԸՌ դու, թշնամի՞ր լալըք կոկկախ՝
Կը ստանաս նուզի, ինչպէս մի Հնիխոս:

ՊԱՍՏՆ

ՀՆՔԻՓԻ-ՀՆՔԱՐԺ

Մի արտասայ տեսարան էր ներ-
կայացնում արանից մի երկու շարժք
ստաջ Բազի գումայում մանչ ունե-
ցած նիսար:

Սակայն իր զուգարի, զարգային ին-
քնայարութեան շրջ գաշինգում փո-
ղոված միխնատակը սպաններն ու նա-
լիները, ինձներնորն ու կոնմըզկի
սովնանիները, կուչ էին եկել այս ե
այն անկիւնում ե շղիտէին ինչ անիլ
սպն՝ սպաննայ, փախչելի Բազիքը, թէ
մնայ զարգարում— իրենց նարուս պու-
ստաներում քնտարակած:

Մըրէք, կըրէք Բազուն չէ կեղի ա-
ւելի թուստ, աւելի խղճալի, բան այլ
պատասկան նիստի օրը, կըրէք. նոյն
իսկ այն սե օրերին, կըր այրում էր
սակի Բալախանին սե միտիի մէջ ե
ումրակումում էր զարգար—1905 թի

օգտատու-սեղաններին
Եւ այլ թշնամութեան նեղիմանի-
րը ոչ այլ որ էին, եթէ ոչ Բազուն
բուն գրած ե անննապասս ե անվար
բազարայու անուն ու հոչակ ստացած
մի խումբ դրամաշարժներ— գուցէ է
15—18 տարեկան անրելի, անմխուր,ս
սմանուն ու անուր պատանիները, ս-
րունք ընդամենը 5 կողմէն թնուարով
նոյնքանի էլ թղթով ու մի տաս նա-
րտունիղներով, ա՛հա մի տարի է
լացնցուում են մեր միխնատակը աղա-
ներին՝

— Կնանրդ կամ փոյղ... սպանայիւրով
— Ի՞նչ աներք, ձեռ գրնեմ, ինչ-
պէս այսունես ապերք— փայնատում
են արկուտար արցունքներով զուգարի
նայրերը, իսկ զարգարայու Բալախանի
գրում է:
— Սես, անկարել է խօսել այլ նար-
ցի մասին, արկուտ է:
Եւ նորից սովեցած գաշինգում լր-
ուսում են սպանները փունս ու կանչը,
սուգն ու կոնքը...
— Կը ասիք, կը փախենք այս ս-
ւելիցի, այնու անկարելի է պչտակ
ապրել, աղալակում են իրաւասու-
ները:

Իսկպալէս, կըր կարգում է լր-
գրում Բազի զարգարային ինքնավա-
թեան, (?) այս պատմական նրտու ինչ-
կարագիրը, պտանց ցուսում էի ե այլ
նարերին ե այլ նարուսաներին, ցու-
ուսում էի ե միխնատում նրանով, որ
ինձ ոչ որ, ոչ մի նամակ չի գրել, ոչ
որ իմ կնանրին չի սպաննայ:

Եւ ես զարգար Եի իմ... աղա-
ստութեանը...

Սլիճմ արըկն Բազի նարուսաներին
թող էլ արած խօսել իրենց օրնասու-
կան թշնամութեան մասին:
Նորից, անցեալ շարժք, ժողովու
են այլ լացկանները ե... նորից լա-
ցել են Կուլէ, բայց ձեռ ոչէ՛մ, կըր
այլ թշնամին չկայ, գրնէ չի երեսուն.
— Միջոցներ ձեռք աննիր,
'այց ում ոչէ՛մ, կըր թշնամին ա-
նեղելով էլ:
Եւ լուկ են Բազի լացկանները ու
արշել նորից ժողով, այս անգամ ա-
ւելի մեծ ժողով գումարով նորից մի-
ստանելու,
Քէ՛ ինչպէս կուեն ե ինչ միջոցներ
ձեռք անննել:

ՅՏՈՒՆԵՐԸ ՔՈՆՆՈՒՄ ԵՆՔ

Երկու տարի առաջ մեր շրինկները էջմիածնում, յնք մաս անեմանով Սուբխու կայտնագու Պարզեանին, թուր ու մքով ծածկելին սելպարզ ձկնառնումն իր կարծիքներն նամար։

«Մասնաշարժուն այլ զորս պարտակեալ եւ... մաս նարերն պարտակեալ նարձակ երկիրական յանդիմանութիւն ստապու... ժամանակակերց նրապարտագիտութիւնքը։»

1908 թ.ի յուլիսեան օրերին, նոյն նրապարտագիտութեանց շարժարեւոյ մարտիր (ՀԱՆԻ ՄԵՐՆ) Պոլսում, Օրմանեան պատրիարքին անտակին անպատուութեան Եւթարեկց, անպատուելով նոր ստապու անմատարարութեան։

«Մասնաշարժուն այլ չի ճարկից։
 Մէնք փոզոյային կարմր։
 Նոյն Պոլսում, անա երկրորդ անգամն էլ, նոյն անբար, որոնք զտակեր յաւ են անբանկ եւ անկեր առաջ խաղաղի ճապ... զան երկնց ուսուցիչները, երկու նոյն ներս են

խուճիկ պատրիարքարան եւ լիպի ու լրարար յարձակել են պատրիարքի վրայ, փոյ պատանկիլով։

«Ճեմատեալ Եղմիրեանք սասնաբն այս է պատասխանել։

—Չարկեք, միք ամենար...
 Գաշնակցական շէնքեր լաւ է որ ժամանակին են նաեկ եւ անբարք զրկել ու խրատ կարգադրել։

ԿՒՄ ՓԱՄԱՆԱԿ...

Կար ժամանակի որ ստում էին՝
 —է... Քուրքիտ չէ, չիմա ստում են՝
 —Ախտա, Քուրքիտ չէ... «ԸԱՍ»

ՏՆՆԱԻ ՔՐԱՆԱՆՅԻ ՄՕՏ

—Տէրութ շան, գիտե՞ծ կը նեղանաւ, նաչոր շատ ծանր նեղանց է, խնդրե՞ծ զոս նաչանալ։

Փ Ե Լ Ի Ե Տ Օ Ն

ԱՆՔ ՄԵՆ Ե. ՔԱՆՑ ՄԱՆՔ

(Չարսան կեանքը)

Ի՞նչ երջանութիւն...
 Բագար նշանաւոր նարուս Գրիգոր Ձեմաւոր մեծակ նստած էր գրասենեակում, նոյն շորս կողմ շարած են շանի զանի անգրեկներ... սակնեղով վերը խնջ նրա ստապը, սեղանի վրայ դրած են անագին շափով թուղթ փոպեր եւ ակցիաներ...
 Ա՜յ նա ազանութեամբ, աչքերը շում, պիտակ է նայել։
 Չարսան է, երկար նայում... Ննջ նոր էր նստել ննջ նարերն նաչարքին, երբ մէկը զուար թեկնիկները։
 Չարսանը շարժաբուն տկերք վրայ թեկն է մի փոքր բացակի զուար, շաքերը...
 —Ի՞նչ էր կամուս...
 —Ներկերը, շար... Տանկուտայ սովորեալին նամար փոյ ճոյ կուարում, երկի յամ կը վրնել, որ սով է...
 —Մով է... Բնջ անե՛ծ որ սով է, չիխարք, որ մենք էլ սովան ենք Ֆաղցի, անե՛ման էր ի՞նչ ժամանակն է, շարսուտայ կեանք, ապրտակեալ ենք...
 Այսուպ խոսելով՝ նա զրոպանց նանց մի 50 կողակեանց, տակն ինչպոյին, ե իսխուց զուար պնդ փակեց ու շարունակեց իր ընդհանուր նայելք... Քուրթի փոպերն ու ակցիաները մերձեցնելով, նա անջաւ սակնեղներն։
 Նա շառաղմ էր, որ ծարր շարս, շաններ, բայց նաչին վերջ չկար, արգելն մի վրնելն ծանեկել էր, երբ նորից զուար թեկարքին։

Ձեկունը զարցած զուար բացեց ե կրպիտ կերով նարքեց։
 —Ո՞վ ու, քնջ ու ուզում...
 —Նրամանցը, Նասարընքից եմ, զո նաչրենիկիցը, մեր գիւրջ ապրաս ու, խնջարում ս քել, ի սեր զո ժամանի, մի ուսումնարան բայց անալ...
 —Իսր էլ զարգ չունեք, դրա շեռեկը եր ընելի, քնջ էր մտածում. քնջ, միխմարել եր տակն, թէ նաչարքեր, չիխարք որ որ օրի վրայ չէր ստարւո՞ւ, գործեր անգնել վրայ են կելի, ստապուր չիք, լաւ չիգա... ով նարուս ու, նրա մաս գնա, եւ փոյ չունե՛ն...
 Սոսց ու նանապարն զրեց, տառնց մի կողակի։
 Գարձեալ փակեց ե նորոպեց իր նաչարք, նրա ձեռքերը յարնել էին. նաչարքը զբրձարք կարկնում էր. անհանարտութեանց ինքն իրեն կարքրել էր ե սկսել էր խոսակն նաչարքերը, երբ... մի անե՛մաներ... գարձեալ թեկնեղներ։
 Նա գարս է նայում. Մի ապրաս էր, զրգղալած շորերով, ձեռքը մեկնել էր ե ապարում էր...
 —Ասում օրբու, մի կողակ ավեր, նաչե փոյ չունե՛ծ, սովակ եմ, Աստուած զո որդիկուտը պարզանալ...
 Չարսանը կատարած զուար բայց առաւ ե սկսեց գողարտու։
 —Ի՞նչ էր ուզում ինձանից, չէք տեսնում որ խեղրած եմ, նայ էլ չե՛ծ նարում, որ երեխաներիս ուսուցնե՛մ. դրա աշխատանք, կեր, մութն նայ չիք, որ քեզ տամ, գնն կարքի, չէ գարաղելով կը քանջե՛մ...
 Այս տակով, նա զուար պնդ շրեկապերց, բանալով փակեց ե պատարասում էր իր գործը շարունակել, բայց պատուանից նրա

—Ի՞նչ կս տումն այ յարց, այ սպիտա, սպիտա, յաւ ծարր էր է. Աստուան էլ լաւեբին ե չիգնում, նարեկ ե սասնա՞ծ իրա մաս, մեղ պէս մեղաւորներն թորում այս գարեկի ե մեղքերով ի աշխարհիս արաւ։
 —Այ տերեւը շան, խեղճ նաչար... «ԵՔ ԵՔ Ի՛ր»... յայ է վրնում...
 —Մի յայ վրնել որչանայ, աշխարհին օրէնքը սայգիւն է, մտորները կը մեծանին, որդիքը պիտ սարին, ցիտապը կըրթաւ, Ֆաղցը կը անայ։ Ախտաւ սայգիւն ե սակեղի օրձակ ֓րեկիցը, մեր Տէր Անե՛մապար, զա որ այլ սայգիւն չլինէր, ինչպէս կարելի էր այլ թայրը երկրին վրայ տեղապարել։
 —Ի՞նչ անե՛ծ տերութ շան, որբերը մեղ...
 —Աստուած ինքը կը պանջ նարեց, որ զեակն, զու մթան սոն սոն, նիտա որ նաչարքը Աստուած ոչ անե ու, մեծնի, սրկեք քնջ պէս է անայ. ինչպէս պէս էր ե թուղեք, ի նարկ Բաստուած ոչ անի, որ սայգիլիւն բան պատուի՞ք, բայց խօ կարելի է սայ բան լինել, ինչի որ մենք անենք կը մանի զուսակներ ենք։

կատեց որ ապարտ դեւ չի նեղարք։
 Նա գարձեալ ձեռքը մեկնած խնջարւո՞ւ էր ե կարճեմ իր տար աչքերով գիտում էր գրասենեակը...
 Ձեկունը կատապուրծներց չէր իմանում ինչ անի. նա գարձեալ ձեռքով նայն առաւ սպապարն որ սգնա կըրչե՛ն, բայց, նա չէր նեղանում, այլ ընդհակառակը, կարճեաւ տակն էր մտածում...
 Յանկարծ... ս՞վ սարսափի Արարող թափ տեղ ինչն. նրա զրգղած շորերը վարքը կան ե այլ ճեմարների միջին կարճեմ ծակն չեքերեք նարուսում մի... Երապրպրաւ օր!՝
 Սարսափ մի ձեռքին սարձանակ էր, մրա ձեռքին ուսմը!՝
 Ձեկունը անից նայել, կարճեաւ ոչնչապա. շեռաւ, մտայ, մտածե՛ծ իր նա. մեապա...
 —Տար, տար, քեզ վրնի, բորբը անք, նյուն էր նարուսար. բայց նրա նաչար կուրա աղտակի մէջ...
 Մը թեկն ստիտե՛նով Երապրպրաւ արողը պատուանակն ներս թաւ. յակց մի սարսափակի զրբարնում, ինչ որ պոյնից... շեռաւ, մեալ... մի թայց մթա սոնայա Ձեկունի պիտով

Չարսանը զարկնեց, նա զրոպեր մէջ կրել էր. գոյնը թակ էր, սիրտը ուճկոյն բացարտակ էր։
 Ասպինն միտքն այն էր. «Կեղանակ էմ, փապ Աստուած... նա նայեց շորս կողմը. մտայոյնը ու՛թը թակեց. մաս, ե անկարգում եմ, երազ էր, փապ Աստուած, ե բայ էր... երազ էր...»

ՅԱՏԱՐԱՐՈՒՓՈՒՆԵՆԵՐ

ԲԱՅՈՒՄ Է:
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒՓՈՒՆԵՐ

ԳՐԻՂԱՏՆԵՍՒ

չարախմբի ընթիվ

Արք տաշարիում ենք բաժանորդագրել ամեն մի պատասխար հուշի

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒՆ Է:

տարեկան 3 րուբլի
Կես տար 1 ր. 50 կ.

Հասցեն՝ Թիֆլիս, Քեդաշի «Եղիսիցես»

Ո՞րտեղ տարեկ ու մեծիկ է.
—Վերապո՛չ հիբանդուսում.
Ո՞րտեղ տարացելուք ձրի է.
—Վերապո՛չ հիբանդուսում.
Ո՞րտեղ անպարտուս մարտիկին է.
—Վերապո՛չ հիբանդուսում.
Ո՞րտեղ լիակատար հանդիսու կհարկեր.
—Վերապո՛չ հիբանդուսում.
Ո՞րտեղ համեմատաբար կծան է.
—Վերապո՛չ հիբանդուսում.
Ո՞րտեղ հան ամեն շարժարտիկներն են.
—Վերապո՛չ հիբանդուսում.
Իսկ ձրտեղ է՝ Վերապո՛չ հիբանդուսում.
—Ամենն էլ պիտե՛ն ի՛նչ Վարանդուցի տրձանի մաս. Հեռագրա՞նք 418

Կ ՝ յ ՝ ա ՝ ն ՝ ո ՝ ս ՝

Կ Է Ը Թ Ե Ր

ԳՈՐԽՆԱԿԱՆ ՎԱԹՆԱՏԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

48 Նկարով, թարգմ. Ու. Միլեմարտերի
Հրատ. Գ. Գալախանի

Գինն է՝ 50 կ., պատի մտերմով 05 կ.:
Գառաբանները կարող են զբիկն և պատի
մարքաները

Գինն՝ Թիֆլիս, Կնիճայի մագազին՝
«Գյտեմբերգ» Գ. Ս. Գալախյան. 2-1

ԵՂԲ. ՆԻԿԻՏԻՆՆԵՐԻ ՅԻՐԿ

ժամանեց աշխարհա-
նաչակ և անյաղագիկի

ՀԵՑ ԸՄԲԻՇ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԿԻՏՉԵԱՆ
ԲԱՐԱՐԱՆԵՆՈՒՅՑ
(Բնասարարի)

Արք մասնակցիկ է հասնախարհային
ըմբշամարտերում՝ Բեկրյին, Գրազու,
Լեռզան, Գարեղ և ուրիշ քաղաքները

ԳՕՏԵՄԱՐՏԻ ԵՒ ՈՅԺԻ համար
սասանկ է ունիկայ մեղաների և պատա-
ւասուք մրցանակները 5-5

ОСПЕННЫЙ ТЕЛЯТНИКЪ
ЖИВОПИСЦЕВА въ г. Орлеъ.

ՅՈՒՐԻ ԼՈՒԹՅՈՒՆ Գևորգի արտի. 5) մարտի
հուսար - 2) հուն. 25 մարտի - 1) կող. լուսովա
կի միջ. - 5 մարտի - համար. 5 հոգ. 17 քաղաք
պահալ. - 1) հունուսով. մանագրանայի
հուսար - 20 կող. 1) կող. քաղաքի ունիկ ուղղիկ
ԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ 2012 մինչև 20 ապրիլ-հուլիս
Թեղև շաքար. նազիկ հարկին ժողովուրդի

ՄԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ցանկանում

է զասուր ունենալ հայերենից
մասնակի փնիերով քննասիրենքում
կամ իր մաս

Գինն՝ Արգի-Գոմեան քանդ.
Գ. Արք. Սախարանի

Мебельный магазинъ

БР. ГАЛУМОВЫХЪ.

Мидатовская ул., против Александровскаго сада

Имеется поставлено большой выбор:
УМЫВАЛЬНИКОВЪ: англійскихъ и московскихъ.
БРАНАТЕЙ: англійскихъ, похлоскихъ и мѣстныхъ работы.
ЗЕРКАЛА: простѣйшихъ, для переулковъ и фантазм
МЯГКОЙ МЕБЕЛИ: «Рокко», «модернъ» и др. стилей, орляновой
маткой и вѣнцовой.
СТУЛЬЕВЪ: вѣнцовой всемирно известнаго фабрика «ТОННЕТЪ» и «ВОЙЩЕ-
ХОВА», а также дубовыхъ, кленовыхъ и др. столовыхъ.
ГРОМАЗДИТЕЛЬИЙ выборъ бѣлыхъ, обѣдѣнныхъ, письменныхъ, лакированныхъ
и др. столовъ, комодавъ, шифоньерокъ, обѣдѣнокъ, гардеробовъ, шкафовъ и пр.

Полная стильная обстановка комнатъ

50-10

ԵՂԲ. ՍԱՔԱՐԵԱՆՑՆԵՐԻ
ԵՒ ՏԵՐ-ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ

Պատրաստի Հազարանների

Պ Ա Ր Ի Ժ Ս Վ Ի Մ Ա Գ Ա Ջ Ի Ն

Յ Ի Ր Մ Ա Ն

Յուկուարի 12-ից նշանակելի է

Ա Հ Ա Գ Ի Ն Ջ Ե Ղ Ջ Ո Վ

ՄԵԾ ԷԺԱՆ ՎԱՃԱՌՔ

Բարը աղբարներին, այսինքն՝ աղամարդիկանց (գինեարական և քաղաքա-
ցի), կանանց և երեխաների հազարանների և բարը զրկողական
աղբարներին:

Գարվիտիկի պարտու. Բաշկիլի ու Գեղարկ կերպուս տանք.
Հեռագրա՞նք 258. 2-2

ԿՐԿՆԱԿՕՇԻԿՆԵՐ
„ՊՐՈՎՈՐՆԻԿ“

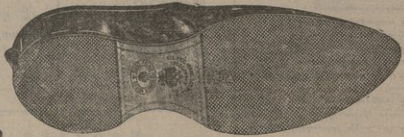
Ա Ր Տ Օ Ն Ի Ա Մ

Ամենաբարձր Աշխարհում

Ամենատալին և ամենաբարձր ամբուլանս, լաւ յատկութեան, չքեղ ֆառանների և ամենալաւ գործածուող նիւթերից:

ԱՆՊԱՏՄԱՆ
ԵՐԱՇԵԱՆՈՐՈՒՔԻՒՄ
ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՒՐ ՉՈՅՐԻՉԱՆՕ-
ՐԻՆԱԿ ԱՄՐՈՒՔԻԱՆ
Հ Ա Մ Ա Ր

ԿՐԿՆԱԿՕՇԻԿՆԵՐ
ՊՐՈՎՈՐՆԻԿ

Ա Ր Տ Օ Ն Ի Ա Մ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ԵՄԲՈՂՋ ԵՆԵՐԿՈՎԿԱՍԻ

Առեւտրական Ընկերություն

Մ Ի Ի Ն Թ Ե Ի Վ Է Յ Ս

ՔԻՅՆԻՉՈՒՄ

ԵՒ

ԲԱԿՒՈՒՄ

Բ Ա Յ Ի Ա Մ Է Բ Ա Ճ Ա Ն Ո Ր Դ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն

<p>Հ Ա Ս Կ Ե Ր</p> <p>Մանկական պատկերազարդ անասիր թերթիչ</p> <p>Բաժանորդագ. է. տ. 3 ր. մանկ. րաժ. 4 ր.</p> <p>Тифлисъ, Бебутовская 25;</p>	<p>Ա Ր Վ Ր Վ Տ</p> <p>Ս. Էշիմանի Հայրազնտ. ամսոռի պաշտոն. ամսագիր</p> <p>Բաժանորդագիրն է՝ ՌՈՒՄ. 4 ր. ԱՐՏԱՄ, 5 ր.</p> <p>Չեմլազն. Типографическому Комитету.</p>	<p>Հ Ր Ա Ջ Դ Ա Ն</p> <p>Գրական նասարակական շարաթաթերթ.</p> <p>ԵՐԵՒԱՆ</p> <p>Эриванъ, Редакция „Радаан.“</p>
---	--	--

Ն Ո Ր Դ Պ Ր Ո Ց

Ա մ ս ա գ ի Ր

ՔԻՅՆԻՉ

Բաժանորդագիրն է տարեկ. 5 ր. կէս տար. 3 ր.

Тифлисъ, Редакция „Нор-Дароу“

Յ Ա Յ Ռ

Գրական նասարակական և բարգաւազական թերթ

ԱՒՔՍԱՆԵՐԱԳՈՒ

Բաժանորդագիրն է տարեկան 3 րուր.

Александрополю „Жаир“

Չ Ա Ն Գ

Գրական, նասարակական և զեղարեստական

Շ Ա Ր Ա Ք Ա Ք Ե Ր Ք

Բաժանորդագիրն է

Բազում 4 ր. ուրիշ փոփոխներում 5 ր.

Баку, Редакция „Зангъ“

Գ Ե Ղ Ա Ր Ի Ե Ս

Գրական-զեղարեստ. երաժ. պատ. նամակ

ՔԻՅՆԻՉ

10 դրբեր 10 ր. 6 դրբեր 8 ր. 4 դրբեր 5 ր.

հատուկ 2 րուրի:

Тифлисъ, Редакция „Герарвест“

Խ Շ Թ Ե Ր Ա Ն Ի

Կույտիկներ փառանդ կազմած

1906 թիւի արժէ 5 ր.

1907 թիւի 7 ր.

1908 թիւի 7 ր.

Յանկարգները պէտք է ուղարկեն կանխա-վճար 3 ր. օրոնց կույտիկներ Վերադր Վճ.

Խմբագիր-հրատարակող՝ ԱՄՏ. ԵՐԻՑՅԱՆ

Скоропечатная „Дамоба“ Московская ул. № 5.

Տ. Ի. ՇԱԽՆԱԶԱՐՈՎ

ՈՎՔԵՐ ԱՌՈՒՆ ԱՌԱՏԱՆՈՒՆ ԵՆ ԴԵՊՈՒՆՆԱՆ ԻՍՍ
ՏՄԱՆԿ ՍՈՎՃԱՆՈՐԷ՛՛:

ՆՈՐԱԳՍԱԿՆԵՐ

ՆՈՐԱԳՍԱԿՆԵՐ

Ա՛հ, սիրելի Աստղիկ, դու չես կարող երեսուկայնի, թե որ-
պիսի աննկուսիքներ են պատուած եմ մեր պատիկ երևանիկ քուզէին
— Բայց մտանկից կը լինի երևանիկ, կըր գրպանուցդ քոս
գրոշ չունես:

— Այ, այ, այ, այ և դու չես ամաչուած, հարկու մի քանի ու-
րիս ինձ հետ լայրելով ինձանից նեանմե՞ծ ես:
— Ի՞նչ անեմ որ ուր քեզ չեմ սիրում:
— Ել ի՞նչի կէք մէջ հետս ամառանալու:
— Ես երբ հոգի չեմ անում ամառանալու, կըր երբեք չեմ:

Մոյ անձն, զանձ էջիբանին, թէ իմո՞ զոյն.
Այսոնց աւեր է. այնոնց աւերակ.
Իսկ չբխարտայնեքք...